

3837279 LCCS/M : สาขาวิชา : วัฒนธรรมศึกษา ; ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

KEY WORD : เพลงปลุกใจ / วัฒนธรรมการดนตรี / พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

ประจักษ์ สังเกต : เพลงปลุกใจของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ (MAJOR GENERAL LUANG VICHITWATHAKARN'S SONGS OF ENCOURAGEMENT). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : โสฬส ศิริไสย์, กศ.บ.,ศศ.ม.,M.A., ลักษณ์ ดาวรัตนหงษ์, อ.บ., ศศ.ม., Ph.D., ประจักษ์ มีสอน, กศ.บ., ศศ.ม. 135 หน้า. ISBN 974-589-162-2

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิเคราะห์เนื้อร้อง และทำนองเพลงปลุกใจของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งประพันธ์ขึ้นในช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครอง พ.ศ.2475 โดยเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ แนวความคิดทางการเมืองของผู้นำ บริบททางสังคม วัฒนธรรม และนโยบายทางการเมือง

ผลการศึกษาพบว่า บทเพลงที่ประพันธ์โดยพลตรีหลวงวิจิตรวาทการมีทั้งหมด 204 เพลง แยกเป็นบทเพลงปลุกใจที่ใช้ประกอบละคร 120 เพลง บทเพลงขับร้องทั่วไป 84 เพลง จากการพิจารณาจากเนื้อร้องของบทเพลงสามารถแบ่งออกได้ 4 ประเภท คือ เพลงวีรกรรม เพลงแห่งความรักชาติ เพลงแห่งความสามัคคี และเพลงความรักระหว่างหญิง-ชาย ซึ่งแฝงไว้ด้วยคติความรักชาติ ซึ่งเพลงต่าง ๆ เหล่านี้ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการประพันธ์ขึ้นเพื่อสนองนโยบายนิยมไทยต่อต้านจีนของจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นการใช้บทเพลงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดนโยบายของรัฐสู่ประชาชน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า บทเพลงเหล่านี้เป็นเพลงที่สะท้อนความเป็นตัวตนของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการมากกว่า การสนองนโยบายชาตินิยมต่อต้านจีนแบบสุดโต่งของรัฐ ทั้งนี้เนื่องจากว่า พลตรีหลวงวิจิตรวาทการมีเชื้อสายจีน ผ่านการบวชเรียนในทางพุทธศาสนา ทำให้แนวคิดเป็นทางสายกลาง ผ่านการศึกษาจากต่างประเทศ เป็นนักการทูต มีวิธีการเจรจาที่ประนีประนอม ไม่ก้าวร้าว ไม่นิยมความรุนแรง คุณลักษณะดังกล่าวทำให้บทเพลงของพลตรีหลวงวิจิตรวาทการมีคุณค่าต่อสังคมไทย และได้รับความนิยมมากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับเพลงปลุกใจในยุคหลัง